

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 3 fl. (6 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. 50 cr. (3 coroane).
Pentru România 15 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15.) — Telefon nr. 14.

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

În Austria și la noi.

Am arătat și de alte dați deosebirea între strile politice din Austria și între cele din Ungaria. Mai înainte în Austria era un singur popor stăpân peste toate celelalte; limba și voința lui se impunea peste tot locul. Acest popor au fost Nemții din Austria.

Starea aceasta însă era nefirească, căci nefirec lucru este ca într'o țeară locuită de mai multe popoare, unul singur să le stăpânească pe celelalte și să dreagă lucrurile așa, cum îi vine lui singur bine. Dimpotrivă o țeară cu popoară de limbi și obârșii deosebite, numai atunci va înainta, când toate popoarele vor avea drepturi de-o potrivă și nici unul nu va încerca să apese și nedreptățească pe celelalte.

Astăzi în Austria lucrurile au luat un curs natural. Deosebitele popoare își capătă drepturile lor firești; au dreptul să-și folosească limba lor în școale și în viața publică, să aibă deregători din sinul lor și statul earăși are datorința să se îngrijească în măsură dreaptă de binele și înaintarea tuturor de-o potrivă, ear' nu numai de un popor.

Aceasta stare de lucruri a pus pe gânduri pe stăpânitorii nostri Maghiari. Să tem adecă, că vor ajunge și ei ca Nemții din Austria. Nemții în țările austriace au fost odinioară tari și mari, cum sunt azi Maghiarii la noi, dar' au fost siliți să facă loc și celorlalte popoare și stăpânirii lor li-s'a pus capăt.

Maghiarii să tem de o cădere cu atât mai mult, cu cât Ungaria stă în strinsă legătură cu Austria, fiind amândouă o împărăție și apoi nu se poate, ca în o parte a împărăției să domnească egalitatea popoarelor, ear' în cealaltă, în Ungaria, popoarele să fie stăpânite și nedreptățite de unul singur, care nici nu alcătuiește partea mai mare a locuitorilor țării.

Eată spre pildă ce scrie în privința această un ziar de frunte nemțesc din Berlin, cu numele *Die Zeit* (Vremea):

„La Maghiari lipsesc temeiurile cari să le asigure pe vreme lungă stăpânirea. După statistica oficială, alcătuită de Maghiari, Maghiarii fac 48½% (adecă aproape jumătate) din totalitatea locuitorilor, dar' în numărul acesta se cuprind multe sute de mii de străini, Ovrei și Țigani, cari numai până ține stăpâ-

nirea maghiară se dau de Maghiari. Stăpânirea maghiară nu va fi de durată lungă chiar și din cauza, că între toate popoarele Ungariei ei au cele mai mici procente de sporire. Este favorabilă pentru Maghiari trecerea Nemților (Șvabi) în partea lor, dar' afară de Nemți, celelalte popoare nu se maghiarisează.

„Slovacii, Slovenii, Sârbii, Rutenii, Croații și Românii împrejmuec, ca o cunună, pe Maghiarii din lăuntrul țării și toți aceștia să împotrivesc maghiarisării“.

Din cele spuse până aici se vede, că nu sântem departe, ca adevărata dreptate și deopotrivă îndreptățire a tuturor popoarelor să se sălășuiască și la noi.

Dar' să nu gândim, că aceasta vine de sine, fără luptă și fără osteneți! „Porumbul fript nu sboară la nime în gură“ așa zice vorba lumii și ea adevăr grăiește. Popoarele Austriei asemenea n'au ajuns la starea lor de acum, la recunoașterea drepturilor lor naționale, stând cu mâinile în sîn. Ele s'au luptat crunt împotriva Nemților a tot stăpânitori și au lucrat din răspuțeri, ca să se întărească și se înainteze, răzimați numai pe propriile lor puteri. Luptele și silințele lor au fost încununat de isbândă și acum încep a se bucura pe roadele muncii lor.

Așa trebuie să facem și noi! Trebuie să luptăm pe toate terenele vieții publice, totdeauna însă între marginele hotărâte de lege; să ne arătăm întotdeauna ca Români, să protestăm împotriva încălcării drepturilor noastre și să ne întărim în toate privințele, prin muncă și ținere la olaltă.

Dacă așa vom face, isbânda a noastră va fi, ear' dacă vom sta cu mâinile în sîn, fricoși și resleți, ne vom prăpădi, ca niște nemernici.

Un nou proces de presă. Din o vorbire a ministrului de legi *Erdélyi*, ținută în dietă, aflăm, că »*Tribuna*« va avea un nou proces de agitație. În ședința din Sâmbăta trecută deputatul Visontai i-a imputat ministrului că prea urmărește ziarele cu procese. Ministrul, ca să se desvinovățească a răspuns, că în anul acesta procurorii au cerut învoirea guvernului în 22 de casuri, se începă procese de presă, dar' guvernul numai în 7 casuri a dat poruncă de inprocesuare și anume: a făcut câte un proces ziarelor: »*Allam nékul*« »*Tribuna*«, »*Zastava*« și »*Trpstra*« pentru agitație contra naționalității, și în fine lui »*Magyar Néplap*« pentru agitație contra jidanilor, ear' lui »*Vörös Irány*« și unei foi socialiste pentru calumniare.

De-oare-ce cele două procese, despre cari am făcut pomenire că se fac »*Tribunei*« nu sânt puse la cale de-a dreptul de guvern, ci de slujbași unguri, procesul despre care a vorbit ministrul *Erdélyi* este un nou proces împotriva »*Tribunei*«, al treilea în luna aceasta și al douăzeci și șeselea în șirul nesfârșit al proceselor.

Martirii nostri din 1848 — „bandiți și tâlhari“! Așa îndrăznește se scrie foaia ungurească »*Haszánk*«. Scriind, cum am sârbat noi Românii ziua de 3/15 Maiu anul acesta, numita foaie ungurească are nerușinarea să numească pe vitejii nostri luptători-martiri din 1848 „bandiți și tâlhari“ Adecă acei mari Români, cari în ne mai vîzută liniște și bărbăție au ținut adunarea de pe »*Câmpul libertății*« cum însuși comisarii stăpânirii au recunoscut în sufletul lor, acei mari Români, cari și-au jertfit sângele și vieța pentru libertate și pentru Înalta Casă Domnitoare, sânt niște »bandiți și tâlhari« ear' nu răsărâții Unguri, cari au dat jos de pe tron pe Împăratul Francisc Iosif, împreună cu întreaga casă Domnitoare! S'ar pută o mișelie mai mare ca această acuză față de cei mai mari eroi ai nostri?

„**Drapelul**“. Noul organ cu numele »*Drapelul*« despre care am făcut pomenire în un număr de mai înainte, a început a eși la București. El reprezintă vederile dlui P. S. Aurelian și a partizanilor sei, cari formează un grup al partidului liberal. În acest grup sânt adunați în giurul dlui Aurelian mulți dintre cei mai însemnați bărbați politici ai României. În numărul dintăiu noul ziar publică programul seu, în care între altele se vorbește și despre noi, Românii din afară de regatul României. »*Drapelul*« făgăduiește, că ne va sprijini și va lupta pentru interesele noastre, fără de a turbura liniștea statelor, în cari locuiesc Românii.

Dorim vieță lungă noului ziar!

Cuota. În nrul trecut am spus cetitorilor nostri ce este de a se înțelege sub cuvântul *cuota* și am vorbit peste tot despre afacerile și cheltuielile ce le au împreună cele două părți ale împărăției noastre, adecă Austria și Ungaria.

Acum mai nou se vestește din Viena, că guvernul austriac în vara aceasta nu va așterne parlamentului proiectele privitoare la renoirea afacerilor comune. Astfel afacerea cu *cuota* va fi amânată pe o jumătate de an sau chiar pe un an și pe acest timp va rămâne aceeaș stare ca până acum.

Causa acestei amânări este, că guvernele nu pot ajunge la înțelegere în privința *cuotei*.

Să cunoască limba. Comandantul Landwehrului (honvezinii) austriac, Archiducele *Rainer* a fost săptămâna trecută în orașelul *Leitmeritz*, care e locuit de *Nemți* și *Cehi* și primind între altele deputația comunei, a întrebat de primarul, cum se înțeleg și cum trăiesc la olaltă cele două naționalități din oraș?

Primarul a răspuns că trăiesc în bună înțelegere, la ce Archiducele a zis:

— *Cine vrea să fie deregător de stat trebuie să cunoască limba acelei populațiuni, cu care stă în atingere!*

Ce zic la aceasta stăpânitorii noștri soviniști?

Cutezanță. Ministrul de justiție sau al legilor are de gând să îndrume judecătoriiile din Croația să-și scoată hotărârile și sentențele, nu numai în limba croată, ci și în traducere maghiară.

Tot mai cutezători se fac Maghiarii în ale maghiarisării, dar prin aceasta își taie creanga sub picior, căci își fac în toate părțile tot mai mulți dușmani.

Alegerile în Croația. Săptămâna trecută s'au făcut alegerile de deputați pentru dieta Croației. Resultatul lor este următorul:

În două cercuri electorale s'a sistat alegerea, ear' în celelalte 86 de cercuri s'a ținut cu următorul rezultat: s'au ales 57 deputați de ai partidului guvernamental (dela putere), 25 din opozițiunea unită, 2 din fracțiunea lui Frank, ear' 2 cari stau afară de partide.

Opoziția a cucerit 17 cercuri dela partidul guvernamental și a pierdut un singur cerc, ear' în partidul guvernamental au intrat 23 de Sârbi, cari în anumite casuri asemenea vor face opoziție guvernului.

Foile maghiare »patriotice« sunt supărate pentru învingerea aceasta a opoziției din Croația și o atribuesc agitațiunii făcute din partea *preoțimeii*, care spunea alegătorilor, că guvernul voiește să introducă în Croația căsătoria civilă-păgână, ca la noi.

3/15 Maiu.

— Sărbarea zilei. —

Marea zi istorică de 3/15 Maiu a mai fost sărbată, încât știm până acuma, în următoarele locuri:

În *Iclânzel* s'a sărbat frumos și cu mare însuflețire, împreună fiind sărbarea cu adunarea despărțământului XXV M. Ludoș al »Asociațiunii transilvane« și cu o petrecere populară. În seara de 14 Maiu corul țărănesc a cântat pe locul ridicat de lângă sat: »*Veacuri triste 'ntunecoase peste capu-mi au trecut*« și alte cântece naționale, prevestind sosirea zilei de 3/15 Maiu. În această zi s'au adunat la 2000 de oameni, inteligență și popor. După slujba d-zeească, s'a început petrecerea populară, apoi s'a ținut adunarea »Asociațiunii«, după care a urmat earăș petrecere și banchet, la care s'au ținut mai multe vorbiri. Petrecerea a ținut până în zori de zi. S'a jucat și »Călușerul« și »Bătuta« de către următorii juni bravi: Alexandru Macaria, vătavul, Filon Murășan, Teodor Ciuca, Simeon Murășan, Ioan Dobra, Nicon Murășan, Constantin Oltean, Alexă Voda, Vasiliu Gurgian, Iosif Șopterian și Alexă Boeriu.

Meritul, că în *Iclânzel* să sârbează din an în an pomenirea acestei zile, este în locul întâi al harnicului preot *Romul S. Orbean* și a soției sale, d-na *Aurelia Orbean*.

În *Graz* (oraș în Austria) s'a sărbat în chip foarte frumos pomenirea zilei, din partea tinerilor noștri, aflători acolo la școalele mai înalte. La sărbare au fost de față și studenții altor naționalități, prietene cu noi anume: *Croați, Sârbi, Cehi și Sloveni*, apoi trimișii studenților români dela academia din *Leoben*. Sărbarea s'a deschis prin o scurtă dar' frumoasă cuvântare a tinărului *Corneliu Neș*, După aceea tinărul *Gheorghian* a citit o lucrarea sa, în care a arătat însemnătatea zilei de 3/15 Maiu. Apoi s'au cântat »*Deșteaptă-te române*« și alte cântece naționale și de-ale slavilor prietini, s'a declamat și s'au rostit cuvântări însuflețitoare. Sărbarea a ținut până târziu noaptea.

În *Craiova* (România) a aranjat sărbarea secția Ligei culturale de acolo la teatrul național, unde s'a adunat un public foarte mare și ales. Teatrul era împodobit cu steaguri naționale. Deschiderea s'a făcut cu imnul național »*Deșteaptă-te române*«, apoi a ținut o însuflețitoare vorbire dl *Dr. I. C. Drăgescu*, s'au cântat melodii naționale și declamațiuni.

După-ce are o sumă
Oare-care de argint;
Sfânt e deci acel cuvânt
Care zice: »plinul sac
Stă lesne sus ca un drac,
Eară sacul, care-'i gol
Cade jos călcat în mol«.

Dar' baronu-'i tot baron
Chiar' lipit de calicie,
El pururea e cocon
Și o dă pe baronie
Cu vorba, căci ce să zici,
E baron și pace bună
Chiar' de-'i vătaf la calici!

Așa baronul din vorbă
Ne mai având ce mânca,
Nici friptură, nice ciorbă,
Cu fasole se-'n funda
Și apoi să fudulea
Și tot de fripturi vorbea.

Odată domnul baron
Sătul bine de fasole
Merge până la jidan

SCRISORI.

Adunare învățătorească.

Adunarea filială de primăvară a învățătorilor români din tractul *Samsudului* s'a ținut în 29 Aprilie c. în comuna *Corund*.

La orele 8 a. m. s'a ținut serviciul d-zeesc prin dl preot din loc *Ioan Farcău*, la care au luat parte mai mulți învățători.

După serviciul bisericesc, la 9 ore, în frunte cu dl protopop *Gavril Vaida*, ca președinte, învățătorii s'au adunat în sala de învățământ din loc, unde dl președinte prin o cuvântare bine aleasă face cunoscut celor adunați, chemerea învățătorului, rugând pe cei de față să fie cu deosebită luare aminte la toate punctele ce se vor lua în discuție, și declară adunarea de deschisă.

În lipsa notarului tractual, adunarea alege un notar ad-hoc, în persoana lui *Traian Husi* inv. în *Bobota*.

S'a constatat membri cari lipsesc și s'au indus în protocol.

În înțelesul circularului de sub nrul 147—897 a pres. adun. filiale, învățătorul local a fost provocat să-și aleagă o temă să o predea școlarilor, dar' luând în băgare de seamă necualificațiunea învățătorului, propunerea n'a avut rezultatul dorit.

Ar fi urmat cetirea unei lucrări prin *Vartolomeiu Șipoș*, care însă a lipsit fără de a-și ține de datorință a se scusa. Pentru adunarea viitoare ca vorbitor s'a ales inv. din *Curitau* *Vasiliu Barna* și suplent *Vartolomeiu Șipoș* din *Hasmezeu*.

S'a citit circularul dela presidele reun. învățătorilor sălăgeni de sub nrul 289—897 în care învățătorii sânt rugați să hotărească în favorul fondului funebral ce să întemeiază și încât vor pute să conlucre pentru buna reușită a tombolei, ce ar avea să fie după adunarea gen. a reuniunii inv., la petrecere.

Privitor la amendoauă punctele membrii adunării se obligă a face toți pașii de lipsă pentru buna reușită a celor amintite.

Cu deosebită băgare de seamă au fost ascultate propunerile dlui vice președinte *Gavril Aluș* inv. în *Babța* în cari roagă pe domnii învățători, că fiecare în comuna sa, în înțelegere cu preotul, și locuitorii comunei se întemeeze o »*Reuniune de cumpătare*« în potriva beuturilor spirituoase, ale cărei statute să află publicate de d-sa în »*Foia Poporului*« în cea dintâi jumătate a anului 1897.

FOIȚA.

Să ved penele.

Din cartea »Opșaguri«, de *Ioan P. Reteganul*.

Scăpăta-se rău baronul,
Moșii, carete și cai
Erau toate la jidanul,
El mânca ceapă și aiu
Și fasole, ear' jidanul
Își umplea bine brihanul,
Cu pui fripți și cu plăcinte
În brânză învăluite,
Dela baron celuite.
Așa-'i lumea; pasămite
Până unul se ridică
Altul în prăpastii pică.

Și cădea greu la baronul
Vězându-se-'n asta stare,
Dar' fudul era jidanul.
El ca omul cel cu stare
Ce toate le ia în g'umă

Și fi zice: ei, vecine,
Mai dă-'mi 50 de coroane
Împrumut, că dați-voi poame
Drept ujură după bani.
Dar' jidanu-'i din jidani,
Zice: »Domnule baron,
Dați-voi, că știu că ești om
Cum se cade, dar' acum
Nu am, zeu, nice un modru,
Fără mâne, mult poimâne,
Face-vom cum va fi bine,
Se ved' întâiu poamele
Apoi dau coroanele;
Ear' acum, căci ai venit
La noi, te rog umilit
Stăi se gustăm laolaltă,
Am pește prins dela baltă,
Am și friptură de pui
Și vin roș, deci să te pui
Domnule baron cu mine
Să gustăm odată bine.
— Mulțumesc frumos vecine,
Dar' gustat-am foarte bine
Chiar acuma un copon.

Atunci ostirea lui Aron ne mai putându-se susține, o ia la fugă. Cavaleria lui Stefan o luă în goană, și o risipi. Petru Aron și cu câțiva ostași fugi și scăpă la Orbic (jud. Neamț), așteptând să-i vină ajutor ca ear' să înceapă lupta. Pe câmpul de bătae rămăseră morți o mie de ostași și mai mulți răniți.

Ajutorul lui Petru Aron veni și lupta se începă de nou, dar' fu mai puțin sângeroasă, căci Petru Aron fu îndată învins și fugărit în Polonia.

Atunci Stefan plecă cu oastea către Suceava, dar' nu intră în oraș, ci se oprî la porțile cetății pe un câmp deschis numit »Direptate«. În locul acesta se adună tot poporul, boerii, boerașii, mazilii, rîndașii, curtenii, călugării, toate căpeteniile clerului dimpreună cu Metropolitul.

Stefan se sui pe o înălțime și cu glas tare le zise: »Oameni buni! vreți voi să vă fie eu Domn?« Atunci toți cu un glas au strigat: »Întru mulți ani dela Dumnezeu să domnești«. Atunci Stefan primi din mâna Metropolitului schiptrul și stindardul țerii, apoi intră în Suceava. Acest stindard avea pe deoparte capul de zimbru (marca țerii) ear' pe cealaltă parte sf. George călare, lovind cu sulița un bălaur.

După trei zile dela alegere, noul Domn merse la biserică călare pe un armăsar sprinten. La poarta bisericii descălecă. Teoctist Metropolitul cu toți Episcopii, Archiereii, preoții și diaconii îl întimpinără cu sfânta evanghelie și cu cădelnițe din cari eșia un miros foarte plăcut de smirnă și tămâe, ear' poporul cu făclii aprinse în mâni laudau pe Dumnezeu. Ajungând Stefan la treapta cea dintâiu, Metropolitul se coborî la dînsul, luă sfânta evanghelie din mâna preotului ce o purta, și o dete Domnului ca să o sărute; atunci psaltul cel dintâiu începă să cânte »vrednic este«. Ajungând Domnul dinaintea altarului își luă stema de pe cap, se închină și sărută sfintele icoane ale Domnului nostru Isus Cristos și a Prea curatei Fecioare Maria. Apoi Episcopul dela Roman și cel dela Rădăuți îl luară de subsuori și-l duseră prin ușile împărătești în sfântul altar, îl ocoliră de trei ori, în vreme ce cântăreții cântau rugăciunile obicnuite la asemenea ocațiuni, sfîrșind cu »Isaia dântuește«. După aceea Domnul și amândoi Episcopii îngenunchiară dinaintea altarului, dinaintea sfântului jertfelnic; Metropolitul puse omoforul pe capul Domnului și ceti molidva rînduită la încoronare, apoi unse (pomăzui) pe Domnul Stefan cu sfântul mir. După aceea eșiră din altar și Domnul fu dus de cei doi Episcopi în jețul Domnesc. Astfel primind binecuvîntarea Metro-

politului, Domnul veni în mijlocul bisericii, se închină și se rugă lui Dumnezeu, sêrută mână Metropolitului, ear' Metropolitul sêrută creștetul Domnului, apoi își puse stema strămoșească pe cap, și cu toată suita de călugări, ostași, boeri și de popor eși din biserică și se întoarse la Palat.

Acolo la scara cea mare descălecară și intrară cu toții în sala cea mare de consiliu, unde era un tron pe care șeză Domnul. Metropolitul, Episcopii, boerii, căpitanii și toți ceialalți stătură în picioare. Metropolitul felicită și ură vieață lungă Domnului spre a putea fericî poporul cel mult asuprit. Domnul în câteva cuvinte arêtă că s'a suit pe tron ca să facă țeara mare și fericită și nici deeat din ambiția de a alunga pe Petru Aron și a cuprinde el tronul părintesc. (Va urma).

Vorbe înțelepte.

— Una la săptămână. —

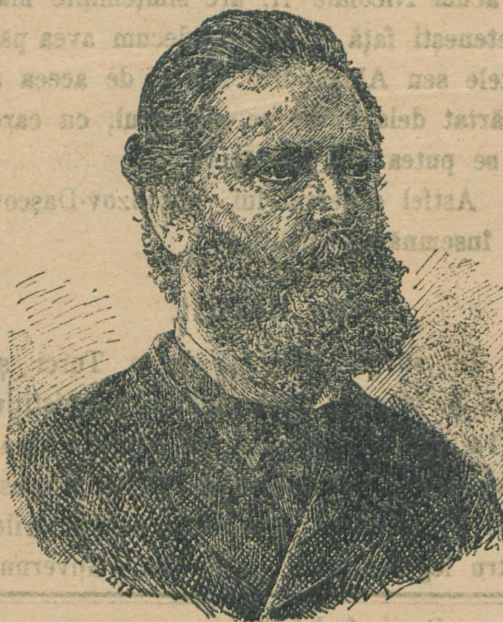
Cuvîntul.

Cum ai zis un cuvînt, cuvîntul te stăpânește, dar' până nu l-ai zis, tu îl stăpânești pe el.

Proverb Arab.

Dr. Lueger.

— Primarul din Viena. —

Bărbatul, a cărui icoană o dăm aci, Dr. Lueger, este străin de noi Români, după neam, dar' nu e străin după simțemintele sale. El este neamț, dar' unul dintre nemții aceia, cari iubesc dreptatea, iubesc libertatea, sînt creștini buni, țin cu creștinii și luptă în contra jidovilor și împotriva tuturor celor-ce spriginesc pe Jidovi sau sînt spriginii ei de ei. Dr. Lueger este unul dintre acei străini, cari nouă ni-s binevoitori prietini, ear' Ungurilor, mai ales Ungurilor jidoviți, neîmpăcat dușman.

Astăzi el este deputat în marele sfat al țerii, în Viena, și totodată primarul orașului împărătesc, al Vienei. Deputat e Lueger de mai mulți ani, primar însă a ajuns numai de o lună. Si mare luptă a luptat el, și multă luptă au luptat mulți de ai lui, până-ce a ajuns Lueger în fruntea împărătescului oraș.

De trei ori a fost ales Dr. Lueger, ca să fie primar în orașul nașterii sale, și de trei ori a fost respins. Nici chiar Împăratul nu a voit să-l întărească. Pentru-că, să ni-o

însemnăm, că pe primarul Vienei trebuie să-l întărească chiar Împăratul, ca să fie deplin întărit în slujba sa. În sfîrșit însă totuși a isbutit, și la a 4-a alegere Împăratul nu numai că l-a întărit, ci la întîmpinat chiar cu cuvinte frumoase de mîngăiere și încurajare.

Lucrul s'a petrecut astfel.

În Austria încă sînt mulți jidovi, ca și în Ungaria și Transilvania. Mai ales însă în Viena, orașul cel dintâiu al Austriei, Jidovii sînt într'un număr îngrozitor, cum numai în Budapesta, sau *Fudapesta*, să mai găsec. Firește, că Jidovii, bogați fiind, au cucerit cu puterea banilor toate cercurile vieții, și au luat în stăpînire întreg orașul. Ei s'au făcut stăpâni nu numai pe negustorie, industrie, meserii și toate isvoarele de câștig, ci au apucat deasupra și în comitetul orașului, ba chiar și în sfatul țerii. A fost rușinoasă pentru creștinii din Viena această domnie jidovească. Dar' ea a fost nu numai rușinoasă, ci grea, barbară și tiranică. Pentru-că Jidovii, când ajung la ceva domnie, întocmai ca anumite gadine, se fac foarte obraznici, se pun în fruntea tuturor trebilor, și nu numai domnesc asupra celorlalți, ci îi mai și batjocoresc.

Spre a scutura acest jug ticălos s'a pornit o adevărată luptă. Si cei-ce au pornit lupta în numele creștinismului, pentru apărarea creștinismului față cu Jidovii, au căpătat numele de *anti-semiți*, adecă potrivnici ai »semiților«, contrari ai Jidovilor. *Autisemiții* formează un mare partid politic în Austria, și capul lor, chipu presidentul lor, este *Dr. Lueger*. El a condus lupta mare a creștinilor din Viena împotriva *semiților*, sau a jidovilor; el a zdrobit domnia lor nesuferită și rușinatoare, și el a dobândit cununa isbândeii, ajungînd astăzi să fie primarul orașului, ca să curățească de toate jidovismele acest creștinesc oraș și să așeze de nou *crucea*, delaturată de judei, la locul cinstit, ce l-se cuvine în vieața creștinească.

Dr. Lueger înseamnă deci pentru noi un bărbat, care pildă vie ne-a dat cum să luptăm cu stăruință și neclintită statornicie până la desevîrșita isbândă a cauzei, ce reprezentăm.

El ne-a dovedit că o luptă bărbătească și dreaptă, de care se apucă un popor întreg, ajunge mai curînd ori mai tîrziu dar' ajunge la ținta dorită, ori câte pedeci l-s-ar pune în cale.

De altă parte, pentru noi Români, *Dr. Lueger* mai are o însemnătate deosebită. În dieta din Viena de multe-ori și-a ridicat el cu bărbăție glasul seu puternic, vorbind pentru noi, și împotriva Ungurilor, cari s'au înfrățit cu Jidovii, ca să ne stăpânească pe noi popoarele creștine.

Când la 1892 Români, în frunte cu *Dr. Rațiu*, s'au dus cu »*Memorandul*« la Viena, dintre Nemții de acolo numai oamenii din partida lui *Lueger*, adecă antisemiții, au întimpinat cu dragoste pe Români, și le-au făgăduit tot spriginul. Drept că atunci »*Memorandul*« n'a fost primit de Maiestatea Sa, dar' să ni-o însemnăm, că *Lueger*, deși neamț, de trei ori a fost respins, și n'a fost întărit de Împăratul, și cu toate acestea, dacă a luptat mai departe, neclintit și bărbătește, în sfîrșit a învins, și a fost nu numai întărit de Împăratul, ci a fost primit chiar cu dragoste.

Să nu descuragem dar', ci să luptăm, neînterrupt și neclintit.

Adevărul trebuie să învingă, mai tîrziu, ori mai curînd. Aceasta ni-o dovedește și lupta antisemiților, în frunte cu *Lueger*.

PARTEA ECONOMICĂ.

Despre dări și termine.

Un termin sau soroc pentru darea directă a fost în 15 Maiu, adică a trecut cu vre-o 15 zile. Până în 15 Maiu a trebuit să plătim darea pe al doilea pătrar al anului, adică pe lunile Aprilie, Maiu și Iunie.

Cine n'a plătit darea până la 15 Maiu, va trebui să plătească interese (camete) de întârziere, cari sînt cu atât mai mari, cu cât întârziem mai mult.

E bine deci, ca fiecare să se silească a-și plăti darea de pătrar de an cât mai curînd.

Terminele de plată pentru dările directe sînt patru în fiecare an, anume: 15 Februarie, 15 Maiu (în anul acesta trecute), 15 August și 15 Noemvrie.

Dări directe de stat se numesc: darea de pămînt, darea de casă după clasă, darea de casă după chirii, darea de câștig personal (cl. I. cl. II. cl. III. și cl. IV.) apoi darea de camete, darea după întreprinderi mai mari d. e. a institutelor de bani, darea de mine, aruncul general suplimentar.

Dări indirecte sînt: darea de mihiție (taxa militară), darea de pușcă, ecuivalentele, darea de consum, darea de preocupet și competențele erariale.

Din dările cari sînt de a se solvi în pătrarele numite, de 4 ori pe an, sînt: darea de pămînt, de casă după clasă, după chirii, darea de clasa a II. III., darea întreprinderilor publice, de camete, de mine, și aruncurile generale suplimentare după aceste: darea de clasa I. se plătește de 2 ori pe an, în Aprilie și Octomvrie, darea de cl. IV. de 12 ori pe an, în rate lunare.

Cine nu-și plătește darea până la finea fiecărui pătrar, acela va plăti după darea ce se vine pe acel pătrar 5% camete de întârziere, ear' dacă primăria a făcut lista restantierilor, cari nu au plătit darea pe pătrar și a început prin comună a scrie zăloagele, plătește după fiecare fl. 2 cr. taxa de execuție, și dacă a început a aduna zăloagele spre vînzare, competența aceasta se ridică dela 2 la 5 cr. după fiecare floren, pe lângă interesele de întârziere.

De însemnat e, că după sume cari sînt sub un floren, nu e iertat a se lua interese, așa d. e. la 99 cr. nu se iau interese, ear' după 1 fl. 99 cr. se socotesc interese numai după 1 fl. și și nu după 2 fl. cum de multe-ori se socotește greșit de unii notari.

Gunoii de galițe.

Între soiurile deosebite de gunoie este însemnată și gunoia cu găinaț sau cu gunoiul adunat în cotețele de galițe. La noi peste tot se pune puțin preț pe acest gunoiu, cu toate că în economia noastră s'ar putea folosi cu bun rezultat.

Causa, că noi nu-l prețuim este, că nu am făcut cu el încercări de loc, sau dacă ne-am încercat a-l folosi n'am știut bine cum să facem. Anume este greșit a pune gunoiul de galițe în straturi așa de groase, ca celelalte soiuri de gunoie.

Astfel întrebuintat găinațul nu numai că-și pierde din putere, dar' une-ori poate fi chiar stricacios.

În Țerile de jos, o țeară în apusul Europei, gunoiul de găini și de porumbi se folosește cu bun rezultat pentru gunoia cînepiștelor. Gunoiul din un an dela 100 de porumbi se plătește cu 6—8 fl.

Gunoiul de galițe e bun pentru gunoia pămînturilor de bucate, de tabac și in. Se poate folosi și pentru livezi, fiind-că stîrpește muschiul (muha).

Dintre gunoiul deosebitelor soiuri de galițe cel mai de preț este gunoiul de porumbi.

Cu gunoiul de galițe mai bine facem așa, dacă îl adunăm în un loc uscat, scutit de umezeală și înainte de-a-l căra pe pămînturi bucățile mari le măruntăm.

Dacă facem astfel cu gunoiul de galițe și îl punem în straturi mai subțiri, el este tot așa bun, ca și așanumitul guano, pe care economii mai mari îl aduc din țeri străine cu bani scumpi.

Guano este gunoiul paserilor de mare, cari se nutresc cu pești. Nu întrece însă în bunătate gunoiul galițelor noastre, de care noi nu facem întrebuintare.

Stîrpirea șoarecilor de câmp.

Este știut căte neplăceri și pagube fac șoarecii agricultorilor, cari adese-ori abia știu cum să-și scutească grănele și alte sîmînte de aceste animale nesățioase. Nu arare-ori și în sîmînturi și roadele adunate cu multe cheltueli și osteneală, fac pagube mari. Sporindu-se animalele la come, pe câmpurile cultivate cu grăne, amenință roada multor sate cu nimicire.

Până acum sînt multe mijloace prin cari se pot stîrpi șoarecii din giurul casei și grănelor; n'avem însă un mijloc mai puternic pentru apărarea și scutirea sîmînturilor, grădinilor și plantelor leguminoase.

În anii din urmă, profesorul Loeffler din Greifswald, (Germania) a aflat un venin, prin care șoarecii de câmp se prăpădesc cu mulțimea.

Ministerul de agricultură din Austria, în anul trecut, a încredințat pe dl Kornauth, conducătorul așezămîntului chemic dela societatea agricolă din Viena, ca să facă o probă științifică cu materia aflată de Loeffler. După proba îndeplinită, a dat următorul raport despre șoarecii pe câmp și stîrpirea acestora:

„Dintre toate animalele, al căror număr este mare și deosebit, pentru agricultori, mai stricaciosi sînt șoarecii de câmp. Unde odată s'au înbuicat, acolo fac pagube foarte mari. Sporirea lor este cât se poate de mare, o singură păreche este în stare a se spori până la 200 în cursul unei ierni. Unde a luat întinderi mari sporirea, acolo numai stîrpirea în gloate poate mîntui pe econom, care în mod lipicios ca ciurma, ucide cu ridicata animalele stricacioase“.

Profesorul Loeffler a descoperit un baccil (vermuleț mic) în mațele unor șoareci morți, cari s'au prăpădit pătîmind de boală lipicioasă; prin materia aceasta se poate face stîrpirea șoarecilor.

Profesorul amintit a sporit materia otrăvitoare, și prin mîncare a dat și șoarecilor sănătoși, cari gustând dintrînsa, cu gloata s'au prăpădit.

Între altele, profesorul Loeffler a făcut o încercare cu baccilul otrăvitor în Tessalia, unde șoarecii de câmp se sporește în așa măsură, încât amenințau sate întregi cu nimicirea roadei din țarini.

Prin materia ucigătoare i-a succedat scăpa grănele și roada câmpului de nimicire.

Dr. Kornauth a sporit baccilele descoperite de Loeffler în zeamă de carne, flori și frunză de fîn. În zeama aceasta a muiat miez de pîne, pe care l-a așezat în găurile pe unde umb'au șoarecii, însă așa ca soarele să nu ajungă pînea, căci razele aceluia acid baccilele. În scurtă vreme, după așezarea baccilelor, s'au putut vedea pe câmp șoareci bolnăvicioși, cari abia se puteau mișca și păreau cu toții amortiți și îmbătați. În timp scurt, boala s'a lătit pe întreg câmpul în mod lipicios.

Ministrii de agricultură din Austria și Ungaria a luat măsurile de lipsă ca pentru agricultori să aibă materia trebuincioasă cu un preț scăzut, ca după trebuință să se poată împărți.

Pentru stîrpirea șoarecilor, vremea cea mai potrivită este primăvara, dar' lăcomia și nesațitul ucide șoarecii și în cursul anului

Prăsirea galițelor.

(Urmare.)

Găina de Hamburg. Are mărime mijlocie, creastă în forma trandafirului, care se sfârșește în vîrf și este de culoare roșie în forma sîngelui. Penele sînt de culoare neagră, sau pestrițată cu galbin sau alb. Este ouătoare foarte bună, dar' a cloți nu-'i place. Să cultivă cu deosebire în Anglia, unde se fac încercări de corcire.

Găina sbărlită își are numirea după penele ei sbărlite; se mai numește găină persiană. Penele sînt sbărlite, de culoare brunetă. Ouă și clocește bine, este de fire blîndă, se îngrășă ușor, — puii însă se desvoaltă cu greu.

Găina harapă. (*Gallus morio*). Probabil că se trage din Africa, unde se află în stare sălbatică, — se mai află în India. S'a adus în secolul trecut, în Europa unde îi priește bine. Penele, creasta, picioarele, pielea și ochii, ba chiar și oasele sînt de culoare neagră. Ouă bine, are oue frumoase albe, însă a cloți nu-'i place; avînd carnea culoare negrie, nu este bună pentru mîncat, din care cauză n'o prăsesc.

La Fleche este cea mai bună găină de carne, își are numirea după orașul Fleche din Franția.

La Flecheul este soiul de sine stătător, deși sînt unii cari susțin, că s'ar fi născut prin corcire între găina spaniolă și cocoșul Polland.

Culoarea acestei găini e mai cu seamă neagră, dar' a cocoșului e puțin mestecată cu galbin. Este bună de îngrășat, ouă mult și se poate crește ușor. Ouele-i sînt frumoase albe și mărișoare. Greutatea ouelor este tot aceea, ca și a găinei Cochîn-China, dar' în privința gustului, sînt mai gustoase.

Francezii nu jugănesc cocoșul soiului la Fleche, ci ca cocoș îl pun la îngrășat, separându-l în timpul îngrășării de găini. Îngrășarea o fac în loc întunecat, închise în cotețe, de unde se scot numai atunci, cînd le îndeasă. Mîncarea lor constă din un aluat pregătît din 2 părți făină de mălaiu, o parte orz, ear' încolo făină de ovės, după cîtva timp se mai pune și unsoare de porc. Durata îngrășatului e între 4 săptămîni și 3 luni; atîrnă dela modul de nutrire și dela natura singuraticelor găini. Cocoșul în acest mod îngrășat, este foarte iubit și căutat în orașele mari din Franția pentru carnea gustoasă și se plătește cu bani scumpi, decît se plătesc fazanii.

Îngrășarea lor formează o ocupațiune de sine stătătoare de câștig și de obște nu se face de cîtră prăsitori.

La Flecheul este un soi minunat de carne, prin urmare în această direcțiune trebuie prăsit.

Alte soiuri, cum sînt: găina de Padua (italiană), Breda, Bankira, Hrudan etc. în parte sînt soiuri de lucș, parte nu prea sînt vrednice de prăsit și așa aci nu le mai descriem. Sfirșim astfel cu soiurile de galițe.

(Va urma.)

Iuliu Bardosy.

Negot românesc.

Un harnic neguțtor din Țeara-Oltului ne scrie următoarele:

Viștea-de-sus, 1/13 Maiu n.

Onorată Redacțiune!

Am o nespusă bucurie vîzînd, că în mult prețuita „*Foaia Poporului*” îndemnați pe poporul român, să îmbrățișeze cu tot dinadinsul *neguțtorii*. Și intradevăr, că acum de vre-o 10 ani încoace s'au făcut foarte multe bolte românești prin sate; așa spre pildă în comitatul Făgărașului aproape nu este sat, în care se nu găsești câte o *bolta românească*, ba în unele sate sînt câte doi și trei boltași români.

Am făcut un conspect despre boltele din satele, cari sînt în apropierea noastră, și am aflat că sînt aproape la 100 *bolte românești*.

Acum ar trebui, ca toți boltașii români să ne procurăm mărfurile trebuincioase dela marea neguțtorie „*Concordia*”, din Sibiu. Însă și domnii conducătorii ai *Concordiei* să se silească din cât le stă în putință să lucreze pentru *adeveratele interese ale neamului nostru*, să ne facă cât se poate prețuri mai mici, ca să nu poată să-i concureze străinii, cari acum umblă prin sate pe latoate boltele și ne imbie mărfuri cu prețuri foarte scăzute, și ne făgăduesc în credințe pe 5—6 luni. Dovadă, că se tem foarte mult de întreprinderea ce a făcut-o „*Concordia*”, din Sibiu.

Părerea mea este: ca domnii îndemnați cu conducerea „*Concordiei*” să binevoască a cerceta în timpul verii pe boltașii români dela sate, însemnînd ce fel de marfă desface cutare boltaș din cutare comună, și cu cât ar putea fi creditat.

De credit neguțtorii mici au lipsă, căci neguțtorii dela sate sînt totdeodată și economi și nu dispun de capitale mari, ear' de altă parte creditează și ei pe oameni din sat într'un timp oare-care și astfel trebuie să fie și ei creditați.

Așadar', după-cum am zis, trebuie, ca din partea „*Concordiei*” să se cerceteze neguțtorii de pe la sate, ca să știe care cum stau, și poate chiar să se informeze dela alții, cari se pricep în afacerea negoțului, și care cât e vrednic a fi creditat. Se înțelege de sine, că va trece oare-care vreme pînă se va putea ști, care cum stă și cât merită, dar' începutul lucrului ar trebui făcut.

Ioan Suciu, econ. și neguțtor.

Aducerea tăbacului în Europa.

Cele dintăiu date despre planta tăbacului, a cărei patrie este America-de-Sud, ni le-a adus Cristofor Columb, descoperitorul Americii (1492). Locuitorii insulei Guanahani trăgeau tutunul din un fel de țevi, pe cari 'și-le făceau din foi de cucuruz. Tovarășul lui Columb, călugărul spaniol, Romana Pane, povestea la anul 1496: „Locuitorii insulei Haiti, au șodul obicei de a fuma un fel de plantă, numită de ei „Cohobas”, din un fel de pipe, cari purtau numele de „Tabacos”. Spaniolii mai tîrziu au trecut această numire dela pipe asupra plantei, numind-o „tăbac”. Și în Mexico fumarea tăbacului era cunoscută înainte de venirea Europeanilor. La Indianii Americii de Nord, datina de a fuma tăbac era foarte veche; tutunul era privit ca o plantă sfîntă și fumarea lui ca un obicei religios. În Europa tutunul s'a cultivat la început numai ca plantă de decorațiune și era privit ca plantă de leac. În Franția s'a adus tutunul din Lisabona, la anul 1560, de cîtră Jean Nicot, ambasador frances în Portugalia. Nicot a cultivat mai întăiu tutunul în grădina-i proprie, îl recomanda ca plantă vindecătoare și se spune că cu ajutorul acestei plante ar fi lecut o mulțime de oameni de boale. În onarea lui Nicot, planta aceasta a primit numele de „Nicotiana”. În Germania, cele dintăiu plante de tăbac au ajuns la 1565 ear' în Anglia la 1586.

Regele Iacob I. din Anglia a dat la 1604 o poruncă de opreliște împotriva fumării tăbacului, dar' n'a putut ajunge prin această opreliște la nici un rezultat. Dela soldații englezi și dela matrozi obiceiul de a fuma tăbac, a trecut repede și în alte părți. În 1650 fumarea tutunului a ajuns în Suedia și Rusia, ear' la 1655 în Turcia.

Din Franția a ajuns tutunul în Italia pe la sfirșitul veacului XVI. După-ce aci preoții spanioli introduseră și în Roma obiceiul de a trage tăbac (tutun măciuat) pe nas, se ridică biserica și autoritatea publică contra lui.

Papa Urban VIII. emise o bullă la 1624 contra obiceiului de a trage tăbac pe nas, care bullă s'a reinoit la 1689, dar' fû earăși ridicată la 1724.

În Turcia primilor fumători li-se trăgea țeava pipei prin nas; ear' în Rusia li-se tăia nasul încă pela 1634.

Deja în secolul al XVII. tutunul era socotit în Germania între plantele de cultură; însă pe la mijlocul acelu secol (1653) în Saxonia electorală se pedepsea cu 10 taleri acela care fuma tutun în localuri publice, ba vînzarea lui era oprită chiar și în farmacii (apotece).

În secolul al XVIII. în cel mai scurt timp folosirea tutunului deveni așa

de lătită și importul atât de mare, încât regele Portugaliei, prin arândarea negoțului de tăbac, primi marea sumă de 2,500.000 taleri și cel din Spania 7,330.000 taleri imperiali. Astfel de rezultate au contribuit foarte mult la prăsirea tăbacului în toate părțile. Acum tutunul sau tăbacul este un mijloc de poftă, împrăștiat pe întreg rotogolul pământului și este de preț industrial, comercial și economic foarte mare.

După „Economia națională“.

Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiului.

(Invitare).

Subscrisul comitet central va ține Duminică la 18/30 Maiu c. în comuna Las (lângă S.-Sebeș) o

întrunire agricolă,

la care se va discuta despre:

1. Cultura rațională a viilor.
2. Cultura livezilor și a nutrețurilor măestrite.
3. Însemnătatea și foloasele tovarășiilor agricole și a băncilor rurale (sătești) sistem Raiffeisen.

Începutul la 8 ore a. m.

La această întrunire ne luăm voie a invita pe toți membrii și binevoitorii Reuniunii noastre.

Sibiu, 6/18 Maiu 1897.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului“.

Dem. Comșa,
pres.

Victor Tordășianu,
secretar.

Știri economice.

Industriaș român premiat. Dintre industriașii Timișoarei premiați la expoziția internațională din Nizza aflăm că dl Demetriu Luca pălărier român din Timișoara-Cetate a primit o diplomă de aducere aminte.

Colonisări în comit. Bactu. Guvernul continuă cu colonisările. Din moșiile statului aflătoare în comitatul Baciu-Bodrog se întrebunțează aproape 6000 de jugere pentru colonizare. Locurile menite pentru colonizare sunt acoperite cu păduri, cari trebuie stîrpite. Timpul când se va începe colonizarea nu e hotărît. Guvernul vinde jugerul cu câte 200—250 fl.

Sécuii și alți flămânzi pot earăși căpeta pământ în cinste, căci plata urmează la sfântul Așteaptă!

Expoziție de galițe. Am vestit mai înainte, că la stăruința „Reuniunii agricole“ din Torontal, se va ținea o expoziție de galițe în Becicherecul-mare, în zilele de 23—25 Maiu. Precum se vestește prin foi expoziția s'a amânat pe zilele de 30 și 31 Maiu și 1 Iunie, când se va ținea negreșit.

Față de aceasta noi repetăm, ceea-ce am zis când am dat vestea întâiu, că Românii din părțile acele ar trebui să se intereseze de această expoziție.

Deschidere de cale ferată. Din Lipova se scrie, că în 18 l. c. s'a deschis și predat circulației calea ferată Lipova—Timișoara. Deschiderea s'a făcut cu o sörbare, la care a luat parte un încredințat al ministrului de negoț și încredințați de-ai comitatului Timiș.

Cale ferată nouă. Ministrul de negoț a dat concesiile de lucrări pregătitoare pentru mai multe căi ferate. Între aceste este concesiile pentru o cale ferată vecinală de interes local, care va pleca dela stațiunea Arad a căilor ferate, sau dela S-Miclăușulmic, până la stațiunea Belint-Chisetu, ori poate dela Belint spre mează-noapte până la Lugoj.

Asigurarea obligată. După-cum scrie o foaie din Praga guvernul austriac va așterne în parlament o lege despre asigurarea obligată. În înțelesul acestei legi fiecare econom va fi obligat a-și asigura zidurile împotriva focului, dar' fi va sta în voie fiecăruia a-și alege liber banca, la care voește a se asigura.

Meseriașii nostri. „Gazeta Transilvaniei“ din Brașov scrie: Aflăm, că președintele Asociațiunii pentru spriginirea învățăceilor și sodanilor români din Brașov, dl N. P. Petrescu a avut gândul fericit de-a întruni zilele acestea pe meseriașii și industriașii români din Brașov la două conferențe, cu scop ca să se sfătuească asupra intereselor lor, și să se facă toți pașii de lipsă pentru înaintarea intereselor acestor meseriași și industriași, cari până acum nici nu se cunoșteau unii pe alții. În conferența de-a doua s'a ales un alt comitet, compus din soiriile de meseriași care să facă cele de lipsă.

Publicăm această știre cu bucurie, vîzînd, că și meseriașii nostri dau semne de vieță și au dorul de înaintare.

Zidarii români din Brașov. „Gaz. Transilvaniei“ scrie următoarele: în Brașov avem un număr însemnat de măestrii zidari și calfe de zidărie români, cari până acum n'au avut nici o societate, deși numărul lor poate să fie de vre-o 50. Acum aflăm cu bucurie, că între zidarii români s'a pornit o mișcare cu scopul de a-și înființa o societate proprie a lor, după chipul cum 'și-au înființat jocarii români din Brașov.

În scopul acesta zidarii români din Brașov au ținut o sfătuire prietenească.

Meseriașii români de peste tot locul ar putea urma pilda dată de zidarii și meseriașii din Brașov.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

Abonentul I, V. nr. 4072. Pentru primirea în școlile de păzitori de pădure poți să încerci, când se va publica un astfel de concurs. Pregătiri ai îndeajuns. La cas de a fi primit, limba maghiară o poți învăța și în numita școală.

Ouă de vermi de mătășă se capătă dela direcțiunea pentru cultivarea mătășăritului „a selyemtenyésztés igazgatóság“ din Szegszárd, de unde e mai bine să se ceară prin primăria

comunală; tot asemenea și sēmēnța de frăgari tineri. Pentru acest an va fi prea tîrziu.

V. în Pustiniș. Cuglărie e iertat a să face în grădina școalei și ideia e foarte bînă, căci venitul ar fi al școalei. În privința aceasta adresați-vă comitetului parochial; el are să dea voia.

Dlui R. R. în Șag. Dl Iuliu Schuster, directorul școalei agronomice din Sibiu a vîndut toate exemplarele din găinile de soiul Plymouth Rocks și nu va ave alte exemplare de vîndut până la toamnă, când va putea earăși vinde prăsitorilor nostri vre-o sută de exemplare. Prețul trupinei comandate de d-ta (3 fl.) 'ți-s'a trimis și credem că 'l-ai primit.

Asfel galițe de soiuri să pot cumpăra dela pepinaria statului din Cluj-Minăstur, care stă sub îngrijirea dlui Ludovic Asványi — la care pot a se adresa comanda (în Kolosmonostur u. p. Kolosvár). Credem însă, că mai bine e a aștepta până la toamnă, când să pot procura din Sibiu.

Vezi altcum și răspunsul ce urmează.

Dlui I. I. J. Zgribești Pepinarii pentru prăsirea galițelor să află lângă fiecare școală sau academie agronomică din țeară, ba și reuniunile cele mai multe comitatense s'au îngrijit, ca să aibă pepinarii pentru prăsirea galițelor. Cea mai aproape de d-ta, dacă reuniunea comitatensă din Caraș-Severin nu are în Lugoj, va fi în Arad, sau cea din Sólnoc lângă podul rîului Zagyva, unde vei afla găini de stîncă Plymouth Rocks, găște de Emden și rațe de Peking. Acolo vei putea să te înformezi și despre ținerea și nutrirea lor, ba eventual vei putea totodată și în persoană a-ți și alege exemplarele de lipsă.

La procurarea de 60 de galițe primum ne scrii, să și plătește, ca să mergi în persoană; 'ți poți barem alege exemplare sănătoase.

Dintre găini 'ți recomandăm spre procurarea cele de stîncă Plymouth Rocks, descrise de dl Iuliu Bardosy în nul 14 al foi noastre, care se află de vînzare în pepinaria școalei agronomice din Cluj-Monostur și la toamnă la dl Iuliu Schuster, directorul școalei agronomice comitatense în Sibiu, (trgul vitelor:) și găinile ardelenesc descrise în nul 13 al foi noastre aflătoare tot în Cluj-Monostur, cât și la dl Romul Simu învățător popular în Sibiu, poarta Turnului.

Despre prețul lor te poți informa la locurile zise.

Monografia comunei Răhău.

De

Nicolae Cărpinișan, paroch.

(Urmare.)

VII. Computul comunal pe anul 1894.

Ca întregire a obiectului am socotit cu cale a cerceta și computul comunei ca corporațiune și a scoate din el, ceea-ce poate fi de interes a să însemna pentru monografia de față.

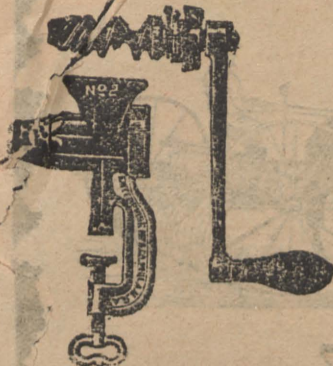
I. Venite:

1. Arînda dela pămînturile comunale	fl. 658.50
2. Chirie de casă (după cărcîma din drum)	> 50.—
3. Venitul pădurilor	> 107.16

815.66

CAROL F. JICKELI, SIBIU,

[2827] 25— recomandă:

mașina de măcinat carnea galvanisată argintiu.

Constă numai din două părți, părțile de întregire nu sânt trebuincioase.

Părțile tăietoare se ascut de sine la întrebuintare.

Vinele se prelucră tot așa de mărunt ca carnea și fără osteneală mare. Curățirea mașinii urmează cu totul de sine, prin aruncarea unei bucăți de pâine în lăuntru.

Se capetă în patru mărimi:

	Nr. 2	4	6	8
macină pro minută	1/2	1	2	3
Prețul fl.	3.40	4.60	5.60	7.90

Apel!

Un învățător rom. gr.-or. cu calificatiune pedagogică și purtare morală bună, praxă de 7 ani, examene cu școlarii laudabile în fiecare an, cunoscător în ale muzicii, având destoinicia de a înființa și conduce ori-ce fel de categorie de cor vocal, dorind a se strămuta, respective a se așeza în o astfel de comună care poate servi și ca centru sau cel puțin în apropierea de căile ferate să recomandă în atențiunea on. public.

[1295] 2—6

Cei-ce doresc ori-și-ce fel de detaluri în privința aceasta, precum și condițiunile se staveresc reciproc prin următoarea adresă:

„Arpeggio“,

Kossova.

(Krassószörénym.)

sau tot sub acest titlu, prin Red. „Foi Poporului“.

Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni, Sibiu.
Deposit general pentru Sibiu și giur.

Avis fumătorilor de țigarete!

Hârtia de țigarete

„CLUB“

este cea mai bună, mai fină, și totuși cea mai tare hârtie de țigarete.

Total liberă de glicerina.

Se poate căpeta pretutindenea.

În pachetare patentată costă 3 cr.

În pachet comun „Club exquisit“ 2 cr.

NB. Din aceeași hârtie se prepară și plăcutele tuburi pentru țigarete.

O șatulă cu 100 de tuburi costă 18 cr.

La vnzări în mare și mai ales traficanților se dă mare rabat.

Marca de apărare e:

Un domn cu ochelari, fumând țigaretă.

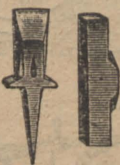
Deposit general pentru Sibiu și jur (vnzare în mic și mare) la

Librăria societății pe acțiuni

„Tipografia“,

Sibiu, strada Poplăcii Nr. 15.

Deposit general pentru Sibiu și giur.
Librăria „Tipografiei“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Coase de garanție

I.

II.

În calitatea cea mai bună, mai fină și mai puternică la tăiat,

măsurată a—b de 75, 80, 85, 90 cm. lungă

fiecare bucată 1 fl. 20.

Ori-care coasă, dacă nu se dovedește bună la întrebuintare, se primește înderēt. În fiecare coasă e bătut numele meu „Kröger“ și cuvântul „Garanție“. Fiecare „coasă de garanție“ este bătută înainte, cum se cade, pentru-că prin baterea greșită adese-ori și cea mai bună coasă se strică. Ciocan și nocovală de bătut coasa, în calitate garantată, muștra I. și II. costă câte 1 fl. 05 cr.

Cute, chemică, roșie, vnență, și peatră de curētit rugina, în calitate dovedită bună recomandă.

Heinrich Kröger, ferărie,

[1876] 1—6

strada Urezului nr. 1.

Expedarea prin postă și rambursă.

Hârtie

pentru

scrierea de model la examen (Propise)

se află de vnzare la „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu.

100 bucăți 63 cr.

Mare prāvālie

de

băcānie, cāndite, delicatese, bumbacuri etc.,

a societății comerciale

„CONCORDIA“

Str. Măcelarilor nr. 20.

Strada Baier nr. 1.

Edificiul „Albinei“.

vnzare în mare și mic.

Toate articolele aparținătoare sferei de băcānie, delicatese, cāndite și bumbacuri se pot procura cu prețurile cele mai moderate și în calitatea cea mai bună, la societatea „Concordia“.

Prāvālia noastră arangiată după recerințele moderne, numeroasele localități ce ne stau la dispoziție, precum și importul direct de mărfuri ne pun în plăcuta poziție de a corēspunde tuturor așteptărilor.

În special recomandăm Onor. public următoarele articole: Cafea, proaspētă de diferite soiuri, Zăhar Raff. I-a, Stafide, Migdale, Mazere, Linte, Orez, Piper, Cnișoare, Șofran francez, Thee, făină de toți numerii, Orange, Masline, Icele negre și roșii, Șuncă, Salamă, Pești marinați (Aalfisch, heringi, ruși), brānze proaspete; Liqueuri (E. Lichtwitz & Co.) Rum, Cognac.

Vinars curat de drojdii. — Vinars curat de prune.

Oțet de vin veritabil.

Vinuri curate și tot felul de ape minerale.

Fruete sudice, Oleiuri, Lumini, Săpunuri, Petrolu etc.

diferite sēmințe agronomice plombate și scutite de rocoina cu prețuri foarte favorabile.

Din despărțēmētul de textile recomandăm următoarele: Bumbacuri de țesut, Bumbacuri franțozești veritabile (marca D. M. & C.) albe și de diferite colori, Pēr, (Haras) bercă, mătāsuri de cusut în diferite colori, etc.

Așteptând numēroasele comānde ale M. O. public și promițēnd serviciu prompt,

semnām cu toată stima

„Concordia“,
societate comercială pe acții.

[1039] 13—

Var ars de prima calitate

se află de vânzare, în mare și mic, în tot decursul verii la domnul [1864] 3-3

George Vasili

în **Sebeșul-de-jos (Alsó-Sebes)**
gara și posta ultimă (Felső-Sebes).

Prețul este 5 fl. de bute loco Sebeșul-de-jos și 6 fl. de bute loco Sibiiu.

Mașine de cusut Wertheim

cu cusătură dublă.

Fabricat germân de clasa primă, pentru folosință în casă și în industrie, furnisor din *Viena* la ori-care loc din monarchia Austro-Ungară. [1069] 4-5

Mașină cu tălpi
(Hocharmige).

fl. 35.50

Mașine de mână
(Hocharmige).

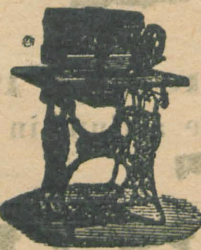
fl. 31.50

Mașină Ringschiff

fl. 49.—

30 de zile
timp de probă

5 ani
garanță.

Ori-care mașină, care în timpul de probă nu se va dovedi de corespunzătoare, o primesc îndărăt pe spesele mele.

Prospecte și mostre de cusut la cerere se dau gratis.

Casă de mașine de cusut.

Louis Strauss

Firmă improtecolată.

Furnisor al

„Reuniunii angajaților c. r. de stat“.

Viena, IV., calea Margarethen nr. 12/bl.

Sunt veselă, de a-ți putea împărtăși, că mașina a sosit într-o stare cu totul bună și că sunt mulțumită în mod extraordinar. Voiu recomanda bucuroși și cu rivni mașinele d-tale în cercurile cunoștilor mei

Cluj (Ardeal), luna lui Februarie 1897.

D. v. Fekete, soția de maior.

[1.50] 3-12

Hofherr & Schrantz

fabrica de mașini agricole și turnătorie de fer
în **Budapesta.**

Prin prezența avem onoare, a aduce la cunoștință, că am predat reprezentarea casei noastre dlui **Heinrich Kröger**, neguțetor cu ferării, Sibiiu, strada Urezului nr. 1, unde vom și ave depositul de mostre de pe mașinele și uneltele agricole.

Cataloguri ilustrate trimitem la cerere franco.

Mașine de sêménat, pluguri, mașine de cosit, grape pentru fén, mașine de treierat cu mâna, moriște de curățit grâne etc., cu prețuri reduse.

Lanțul de oțel patentat „Goeppinger“ cu zale fără fertură (neforostuite)

este conform constatării oficiale de 2—2½-ori mai tare decât lanțurile celelalte (cu zale forostuite), și poate să se întrebuinteze cu deplină siguranță cu câțiva numeri mai subțire, decum e posibil aceasta la lanțuri forostuite; prin aceasta se ajunge la o considerabilă ușurare de greutate.

Deci lanțul de oțel patentat este lanțul cel mai ieftin.

Lanțul acesta este făcut în diferite feluri și spre diferite scopuri; se află în deposit la

Carol F. Jickeli, Sibiiu.

[2826] 19-25

Reparaturi în grabă, bine și ieftin.

Andrei Török

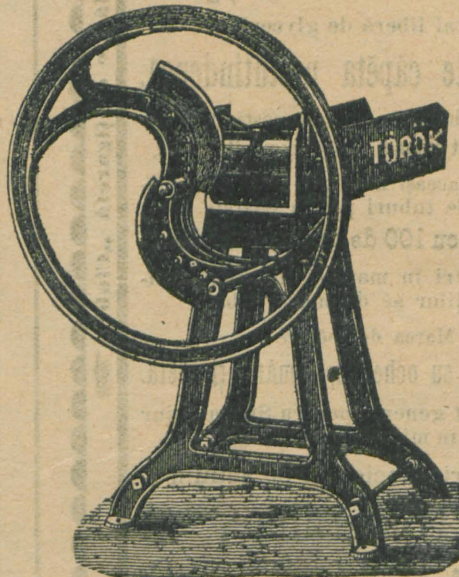
Fabrică de mașini agricole în Sibiiu

recomandă stimaților domni economi fabricatele sale bine cunoscute în țeară și străinătate și de multe-ori premiate.

Tot felul de **pluguri** — pentru mersul ușor și bun al plugurilor mele dau garanță — **mașină de tăiat** de ale lui Haerling și în deosebite mărimi, **teasouri** pentru stoarcerea oleiului, mustului de struguri și de poame, toate de un sistem probat ca bun, **virtej** (gâpel) pentru câte 1—4 cai, **mașine de imblătit** (trierat) de mână, cu virtej, și cu vapori, mașini pentru alegerea grâului în 4 deosebite mărimi, mașină pentru desfacerea **cuouruzului**, **moară pentru păsat**, **pumpe** pentru afunzimi până la 20 metri, **mașini de sêménat** și triere, grape și altele:

Mai departe eu port neguțatorie de fer cu un mare magazin de nicovele, foi, mașini pentru șiroafe și pentru găurirea ferului, tinichea (pleu) pentru coperișe, șindile, apoi tot felul de alte instrumente și unele de lipsă făurarilor și lăcătarilor, toate de cea mai bună calitate. [314] 13-26

Întemeiată la anul 1857

Prețuri ieftine, serviciu solid.

Lista prețurilor ilustrată, gratis și franco.